

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
19. svibnja 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 93
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

DESETGODIŠNJICA DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI

Čestitka druga Tita organima Držav. bezbjednosti

Predsjednik Republike Josip Broz Tito uputio je preko Državnog sekretarijata za unutrašnje poslove FNRJ slijedeću telegrafsku čestitku pripadnicima organa unutrašnje bezbjednosti:

»Povodom 10-godišnjice osnivanja organa unutrašnje bezbjednosti naše socijalističke zemlje, šaljem tople čestitke i pozdrave svim njenim pripadnicima.

Zelim ovom prilikom da podvučem ogromnu odgovornost i naporan rad pripadnika organa unutrašnje bezbjednosti na oču-

TELEGRAM SLUŽBENIKA
SEKRETARIJATA ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
PREDSJEDNIKU REPUBLIKE

Službenici Državnog sekretarijata za unutrašnje poslove FNRJ uputili su predsjedniku Republike, maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu povodom 10-godišnjice osnivanja i rada Državne bezbjednosti slijedeći pozdravni brojaj:

»Proslavljajući 10-godišnjicu osnivanja i rada Državne bezbjednosti, svoje prve misli i pozdrave upućujemo vama, duže Predsjedniče.

U historijskim danima svenarodne borbe za slobodu i nezavisnost i velikih pobjeda naše revolucije, vi ste pred nas postavili zadatak, da se borimo protiv neprijatelja naših naroda, da branimo slobodu i štitimo prava naših građana. Uz vašu pomoć služba bezbjednosti se razvijala i jačala, ističući nova iskustva u borbi protiv neprijatelja, koji su pokušali da ugroze velike tekovine naše revolucionarne borbe.

Svjetski revoliucije djela koje ostvaruju naši narodi pod vašim rukovodstvom, mi smo u svom odgovornom poslu uvijek predano služili svome narodu, koji nas je nesebično pomagao, i zato smo uvijek imali dovoljno snage da časno izvršimo svaki zadatak koji se pred nas postavio.

Pozdravljajući vas povodom 10-godišnjice i zahvaljujući na toplom brizi o nama i na pomoći koju ste nam neprestano pružali, mi vam i ovom prilikom obećavamo da ćemo i ubuduće časno i predano izvršavati sve zadatke, koji se pred nas postavljaju. To će biti naš prilog općim naporima koje naši radni ljudi ulažu u izgradnju socijalizma i socijalističke demokracije i jačanju slobode i nezavisnosti naše socijalističke domovine.

Akademija DTO Partizan

Povodom rođendana maršala Tita i dana »Partizana«, DTO »Partizan« Šibenik priređuje u utorak 25. o. mj., u Narodnom kazalištu akademiju sa raznovrsnim gimnastičkim programom.

Početak je u 20 sati, a cijene ulaznica su od 20 do 50 Din.

Građani, posjetite akademiju DTO »Partizan«!

Plenum Kotarskog odbora SSSN

U petak 21. o. mj. u 8.30 sati, održat će se u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća plenum Kotarskog odbora SSSN Šibenik na kojem će se raspravljati o političkom radu organizacija Socijalističkog saveza na području našeg kotara.

vanju tekovina naše socijalističke zemlje. Tu napornu i vjernu službu visoko cijene svi naši radni ljudi, svi oni kojima leži na srcu ostvarenje socijalizma, a ja koristim ovu priliku da izrazim svoju želju i duboko uvjerenje, da će organi državne bezbjednosti FNRJ tu svoju ulogu i ubuduće uvijek s uspjehom i savjesno izvršavati.

III. kongres SKH održat će se od 26. do 28. o. mj.

Na sjednici Izvršnog komiteta CK SK Hrvatske donijeta je odluka da se Treći kongres Saveza komunista Hrvatske održi 26., 27. i 28. o. mj.

Na dnevnom redu kongresa koji će se održati u prostorijama doma JNA u Zagrebu, bit će izvještaj Centralnog komiteta o radu organizacija Saveza komunista Hrvatske u razdoblju od drugog do trećeg kongresa, referat druga Vladimira Bakarića o narednim zadacima komunista Hrvatske, izvještaj revizione ko-

Pozdrav svom Orhovnom komandantu

U Biogradu smo. Kišovito svibanjsko jutro. Na licima mladih i starih osjeća se svečano raspoloženje i briga da štafeta jedinica Srednjeg Jadrana bude što svečanija ispraćena.

Okolo podne okupila se na obali ispred lijepo ukrašene tribine velika masa svijeta. Vojna muzika svirala je marševe.

— Vojnici, podoficiri i oficiri garnizona Zadar — rekao je predstavnik garnizona Zadar, koji je štafetu palicu predao kapetanu korvete Benusija, predstavniku garnizona Šibenik — žele da našem komandantu drugu Titu isporučite naše tople pozdrave i želje za njegov dug život, za dobrobit naše Armije i sreću socijalističke domovine.

Masa mještana, dugim ovacijama i skandiranjem popratila je govor predstavnika garnizona Šibenik, kapetana korvete Karla Benusija. Proljetno poljsko svijeće prekrilo je nosioca štafete vodnika Vrziću koji je sa štafetnom palicom otrčao u pravcu Pakoštana. Dok je štafeta palica prelazila iz ruke u ruku, okupljeni narod je stalno mahao. Za nama je ostalo spontano oduševljenje naroda što svakoga ubuduće.

Trkači brzo odmiču. Na usponima ide sporije; sve je teže, jer kiša sve jače pada. Oni se međusobno takmiče i nastoje održati određeni tempo. Kada je štafeta stigla u Pakoštane, gotovo cijelo selo bilo je na okupu. Opet isto oduševljenje naroda. Tu nam je invalid bez jedne noge, učesnik Bokeške bune, rekao: »Kad bi moje srce odlučivalo o Titovom zdravlju, on bi morao vječito biti zdrav i nasmijan«. Nakon zbraja štafeta je krenula, tople pozdravljena, prema Pirovcu.

Nebo se razvedrava. Pojavio se prvi sunčani zraci. Pred Pirovcem nekoliko čobanica zajednički je istrčalo pred nosiocem štafete mornarom Galicem, predavši mu buket cvijeća. Skroman dar, ali simboličan i značajan. Zbor se pretvorio u pravo narodno veselje. Razvilo se kolo, igraju mornari, a uz njih dje-

Zahvala predsjednika Republike Tita

Predsjednik Republike Josip Broz Tito uputio je Kotarskom komitetu Saveza komunista Šibenik pismo slijedećeg sadržaja:

»Zahvaljujem na čestitci koju ste mi uputili povodom 1. maja i želim vašoj organizaciji mnogo uspjeha u daljnjem podizanju ideološko-političke svijesti naših radnih ljudi.«

misije i na kraju izbor novog Centralnog komiteta Saveza komunista Hrvatske i revizione komisije.

Kongres će raditi u plenumu i komisijama. Bit će osnovane komisije za društveno upravljanje, za ideološki rad i komisija za selo.

Pored članova Centralnog komiteta, u radu kongresa učestvovat će oko 480 izabranih delegata. Kongresu će također prisustvovati i brojni gosti.

vojke, mladići i oni postariji. Nosioći štafete pojačavaju tempo, jer se nebo ponovo naoblakilo, a skoro će i mrak. Na vidiku je i Tribunji. Na ulazu u to mjesto nosioce štafete dočekuje prasak pušaka i djeca sa košarama punim proljetnog cvijeća obasipaju ih. Pri odlasku ista slika. Na licima svijeta opaža se radost i ponos što žive u Titovo doba, što su dijelili nečega što nikada ne će umrijeti.

Na ulazu u Vodice spušta se mrak. Vodičani su se spremili za svečanost. Toplo su pozdravili štafetu potomci hrabrih mornara o čiju se odlučnost i ljubav prema Jadraru lomila vesla i brodovi svih osvajača. Poslije održanog zbraja štafeta je uz burno klicanje drugu Titu, obasipana cvijećem, krenula za Šibenik.

Sa Martinske štafeta je sa počasnom pratnjom od 20 mornara, čamaca »Krke«, jedrilica »Mornara« i »Vala«, prenesena na gat »Krka« brodom JRM, gdje ju je primio poručnik bojnog broda Vratislav Sandrić. Ovaj ju je zatim prenio do svečane tribine na Poljani maršala Tita, predavši je komandantu garnizona Mili Pučući, kapetanu fregate.

Dočeku štafete na gatu »Krka« prisustvovalo je oko 3.000 građana, koji su je pozdravili burnim aplauzom. Istog časa doček štafete bio je popraćen sirenama sa naših i stranih trgovačkih brodova, kao i onih JRM.

Na Poljani maršala Tita održan je zbor na kojem je govorio kapetan fregate Mile Počuća, a nakon pročitanog pozdravnog pisma štafeta palica je prenijeta do gata »Krka«, gdje je, uz počasnu stražu pripadnika JRM i prenoćila.

Sutradan u 14.30 sati štafeta je krenula torpednim čamcem preko Rogoznice za Split, tople pozdravljena od građana.

Preko štafete palice pripadnici jedinica Srednjeg Jadrana obećali su drugu Titu da će dati sve od sebe za očuvanje slobode i nezavisnosti svoje zemlje.

Petar Krasojević,
poručnik korvete

U čast rođendana maršala Tita

Šibenik je toplo pozdravio štafetu naroda Hrvatske

Narod grada i kotara Šibenik je 14. o. mj. od srca pozdravio štafetu naroda Hrvatske preko koje svake godine naši radni ljudi upućuju svoje tople čestitke i najbolje želje voljenom Titu prigodom njegovog rođendana. Na čitavom putu od Prapatnice, gdje smo štafetu palicu primili od splitskog kotara, pa do Prosike kad smo je predali zadarskom našim radnim seljacima, ženama, omladinom i školska djeca tople su pozdravili trkače sa vrućom željom da i njihove čestitke prenesu dragom Titu.

Mnogo prije dolaska nosilaca štafete palice naroda Hrvatske na Poljani maršala Tita sakupila se masa građana, omladine i pionira koji su nestrpljivo očekivali da pozdrave štafetu. Gradska i vojna glazba intonirale su borbene marševe. Točno u određeno vrijeme pojavili su se na Poljani maršala Tita nosioći glavne i oko 30 lokalnih štafeta iz grada. Narod je obasipajući ih cvijećem oduševljeno pozdravio.

Član DTO Partizan Jasenka Škarica prenijela je štafetu palicu na svečano ukrašen balkon Narodnog kazališta, gdje su se nalazili predstavnici političkog, kulturnog i javnog života grada i kotara te predstavnici JRM, masovnih i društvenih organizacija. U isto vrijeme donijeli su štafete palice pripadnici poduzeća, škola, društvenih i sportskih organizacija. Pošto je primio štafetu palicu, sekretar Gradskog komiteta SK drug Ante Baljkas pozdravio je kraćim govorom nosioce štafeta i sakupljene građane.

U ime mornara, vojnika i oficira garnizona Šibenik štafetu je pozdravio kapetan fregate drug Paško Mijan, a u ime omladine drug Srećko Bijelić. Zatim je drugarica Tona Krnić pročitala pismo koje narod grada i kotara upućuje drugu Titu prigodom njegovog 62. rođendana. Nakon toga je štafeta palica prenesena gradskim ulicama i obalom do Doca. Na čitavom putu kroz grad štafetu je pratilo preko stotinu razdraganih pionira. U Docu su štafetu palicu

preuzeli veslači »Krkino« osmećca, koji su je uz pratnju veslačkih čamaca i jedrilica prenijeli na Martinsku, odakle je krenula u pravcu Vodica na putu za Zadar.

Svečani doček u Vodicama

14. o. mj. u ranim poslijepodnevnim satima počele su stizati lokalne štafete s područja općina Vodice, Zlarin, Đevrske i Skradin, na glavnu raskršnicu turističke ceste kod Vodica.

U 13.30 sati na Poljani u Vodicama sakupilo se mnoštvo naroda, odakle se uputilo prema glavnoj raskršnici turističke ceste.

Povorku je predvodila mjesna glazba. U pratnji lokalne štafete nalazile su se i dvije majke palih prvoboraca i to Mara Skočić ud. Bene i Marica Jurićev ž. Tome.

Po dolasku štafete pred svečano ukrašenom tribinu, majka palog prvoborca Marica Jurićev kazala je: »Mi majke palih prvoboraca Vodica upućujemo plamene pozdrave i čestitamo rođendan našem voljenom maršalu Titu.«

Kada je s Martinske stigla glavna štafeta NR Hrvatske, drug Rujo Alfirev održao je kratki govor u kojem je, između ostalog, u ime naroda Vodica izrazio neograničenu ljubav i odanost prema Titu i učitelju maršalu Titu.

Pismo naroda

Dragi druže Tito!

Prigodom Tvog 62. rođendana, narod grada i kotara Šibenika pridružuju se iskrenim i toplim željama ostalih radnih ljudi širom naše slobodne i nezavisne domovine, da nam još dugi niz godina budeš zdrav i krepak, da nas i dalje vodiš u nove pobjede na putu izgradnje naše socijalističke domovine, da nam još dugo budeš zvijezda vodilja u borbi za bolji život, u borbi za pobjedu istine, pravde i mira u svijetu.

Pod tvojim rukovodstvom ostvarena su jedinstvena i velika historijska djela. U neravnoj i teškoj borbi u toku narodnooslobodilačkog rata, protiv daleko nadmoćnijeg neprijatelja, fašističkih okupatora i domaćih izroda, pod rukovodstvom Komunističke partije Jugoslavije s tobom na čelu, oslobodili smo našu zemlju i stvorili najveću tekovinu naše narodne revolucije, bratstvo i jedinstvo naroda Jugoslavije. Nakon rata obnovili smo našu opustošenu zemlju i započeli veliko djelo izgradnje socijalizma u istinski slobodnoj i nezavisnoj, novoj Titovoj Jugoslaviji. Na tom putu ništa nas nije moglo zaustaviti, ni ometi, usprkos napornom nastojanju i provokacijama ru-

skih imperijalista i njihovih satelita, sa kojih si ti, druže Tito, skinuo lažni veo socijalizma i razgolatio ih pred cijelim naprednim čovječanstvom i time pokazao kako se treba boriti za istinu, pravdu i marksističku principijelnost a našim narodima sačuvali nezavisnost i slobodu.

Radni narod Šibenika je i tom prilikom pokazao svoju visoku svijest i jednodušnost, kao što je pokazao i svojim masovnim učešćem u narodnooslobodilačkoj borbi, kao što je to pokazao i povodom nepravdne odluke engleske i američke vlade od 8. listopada 1953., svojom čvrstom rješenošću, da se bori, rame uz rame, s ostalim radnim ljudima naše socijalističke domovine za očuvanje krvlju stečene slobode.

Šaljući ti pozdrave prigodom Tvog 62. rođendana mi ti i ovom prigodom izražavamo svoju neograničenu ljubav i odanost i obećavamo da ćemo i u buduću ulagati sve svoje snage u daljnjoj izgradnji socijalizma, iskreno želeći da nam još dugo živiš na sreću naših naroda i naše socijalističke domovine, na sreću cijelog naprednog čovječanstva.

Narod grada i kotara Šibenik

Pomoći školama

Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske poziva sve društvene organizacije, udruženja, klubove i radne kolektive, da učestvuju u akciji za uređenje i opremu škola, koja je pokrenuta na inicijativu Narodne omladine Hrvatske.

Cilj je ove akcije — sakupljanje i stavljanje na raspolaganje školama svih onih predmeta, koji su neophodni za razvijanje očigledne nastave i davanje školama takvog vanjskog izgleda, kakav odgovara ulozi i mjestu škole u razvijanju svijesnog i aktivnog graditelja socijalizma.

Prosvjetni radnici, savjetnici za prosvjetu i odbori za uređenje i opremu škola bit će nosioći i neposredni organizatori ove akcije. U tom bi mogle pružiti svesrdnu pomoć školama sve društvene organizacije, udruženja i radni kolektivi. Organizacije Socijalističkog saveza i Narodne omladine mogle bi pomoći školama oko uređivanja školskih zgrada, dvorišta i okoline, a s agronomima i školskih vrtova. Radni kolektivi imaju mogućnosti za izradu mnogobrojnih školskih pomagala od otpadaka koji inače često ostaju neiskorišteni. Poduzeća i rudnici mogli bi izraditi zbirke svojih proizvoda, makete, male modele raznih alata i t. d. Klubovi Narodne tehnike u školama mogli bi izradivati od raznih materijala potrebna učila. Lovачke organizacije bi mogle povesti akciju za prepariranje životinja i davati ih školskim kabineta. Inženjeri i tehničari mogli bi izradivati razne crteže i šeme tehnološkog procesa svojih poduzeća, rudnika, visokih peći i t. d.

Takva saradnja, podrška i pomoć školama bila bi od neprocjenjive važnosti za njihov uspješan rad na odgajanju i obrazovanju učenika i na njihovom osposobljavanju za praktičan rad. Istovremeno bi takva saradnja bila korisna i samim poduzećima na populariziranju njihove proizvodnje, a i našim mladim ljudima pomogla bi u odabiranju svog budućeg poziva.

Zato pozivamo sve društvene organizacije, radne kolektive, udruženja i klubove da rasprave na svojim sastancima, kako i na koji način da se uključe u ovu akciju.

GLAVNI ODBOR SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA HRVATSKE

Aktivnost omladine u selu Vadlju

Nedavno je diletantska grupa omladine Vadlja posjetila Krčulj, gdje je dala priredbu, koja se neobično svidjela prisutnim gledaocima.

Omladina je također 1. maja dala predstavu u zadružnom domu u Južnom Primoštenu.

Narodna omladina Vadlja je aktivna u svojoj organizaciji, a naročito se ističe u prosvjetnom radu.

Marija Gabre

NOVI KADROVI ZA NAŠU ARMIJU

Državni sekretarijat za narodnu obranu raspisao je konkurs za prijem novih kandidata u vojne akademije i podoficirske škole.

To je sasvim prirodno, jer osobito suvremene armije ne mogu postojati bez dovoljnog broja stručno sposobnog oficirskog i podoficirskog kadra. A naša Armija je suvremena, ona se stalno razvija, savladuje nova oružja i, u zavisnosti s tim, novu taktiku, i njoj je potreban stalno novi, mladi kadar, koji će obučavati nove generacije narodnih vojnika, koji će razvijati udranu snagu naše Armije i čuvati općenarodnu imovinu kojom Armija upravlja.

Mi imamo puno moralno pravo tvrditi da danas nema u svijetu vojske koja je toliko narodna kao što je to naša Armija. Karakter jedne armije određen je društvenim odnosima koji vladaju u određenoj zemlji. Naša Armija razvila se u Narodnooslobodilačkoj borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika. Ona je od prvog trenutka imala narodni i socijalistički, revolucionarni karakter, jer je bila Armija narodne, socijalističke revolucije, Armija radnog naroda kojom je rukovodio i rukovodi drug Tito. Naša snažna Armija za koju su naši narodi davali i daju velika sredstva, omogućila nam je da se 1948. godine odupremo sovjetskim imperijalistima i da naš narod nastavi u miru svoj program izgradnje socijalizma, da se i danas odupre pritisku, pa ma s koje strane dolazio.

Svojom borbom za mir naša zemlja stekla je velik ugled nepokolebljivog borca za nezavisnost i slobodu i zato se danas u slobodoljubivom svijetu cijene njeni napori, da jačanjem svoje narodne armije još više pridonese smanjivanju agresivne opasnosti i učvršćenju mira u svijetu.

Naša Armija služi samo za obranu naše nezavisnosti i slobode, i mira.

Dobro se sjećamo, da su nekada u bivšoj Jugoslaviji viši rukovodeći kadar vojske sačinjavala pretežno djeca vladajuće klase i da je stara jugoslavenska vojska u prvom redu služila za obranu interesa vladajuće klase. To je tako jasno pokazao kratkotrajni rat 1941. godine. Vladajuća klasa više se plašila opravdanih nacionalnih i socijalnih težnja naroda Jugoslavije, nego fašističkih zavojevača s kojima je bila spremna na bilo kakve izdajničke kompromise.

Naša Armija je djelo svih naroda Jugoslavije, ona je armija našeg radnog naroda, armija socijalizma. Njen rukovodeći kadar sačinjavaju sinovi radnika i seljaka, radnog naroda.

Ona danas u svoje akademije i vojne škole poziva naše omladince, koji će iz njih izići kao oficiri i podoficiri, kao rukovodioci njenih jedinica.

Odazvati se tom pozivu ne samo da je korisno za našu Armiju i našu domovinu u pogledu jačanja njene obrambene moći, nego je i časno i korisno za sve one koji se budu odazvali. Citav naš narod je Armija, ali je posebno časna uloga onih, koji našu Armiju pripremaju u doba mira, obučavaju ljudstvo u rukovanju s oružjem i u taktici, koji u vrijeme kada treba braniti domovinu i upotrebiti vojnu silu svoje stručno znanje i organizacione sposobnosti daju nesebično, da bi tu suće i tisuće rezervista i novih boraca što prije bili sposobni da organizirano i uspješno brane domovinu. A korisnost je u tome što se stiče određena stručnost i zanimanje.

Vojna akademija je u rangu fakulteta. Krivo je mišljenje da postoji samo usko stručno vojno zvanje. Istina, vojnici su u prvom redu vojnici. Ali danas vojna nauka u još većjoj mjeri, kao pomoćne, uključuje u sebi i druge nauke i tehnička znanja. Osim toga u našoj Armiji izučavaju se i osnovni društveni nauka, da bi se stekao ispravan pogled na svijet i društvo u duhu naučnog socijalizma. Naša Armija ne odgaja vojničke robote, već stručno spremne, svijesne i kulturne ljude, koji znaju zašto su građani u uniformi i što su dužni braniti.

Za kandidate postoje i velike materijalne olakšice. Steći će određena znanja i zanimanja, a da to njihovi roditelji ne će ni osjetiti, jer su za vrijeme školovanja potpuno materijalno osigurani.

Naš grad i kotar dao je u Narodnooslobodilačkoj borbi tisuće omladinaca, od kojih su mnogi i danas rukovodioci u našoj narodnoj armiji. Naša Armija, naš Socijalistički savez radnog naroda i organizacija Narodne omladine opravdano očekuju da će se omladinci našega grada i kotara i ovom prilikom odazvati, na korist našoj socijalističkoj domovini, našoj Armiji i sebi.

Proljetno zborovanje predvojničke obuke

Općina Djevske najbolja

Ovogodišnje proljetno zborovanje obveznika predvojničke obuke na kotaru Šibenik bilo je za razliku od prošlog mnogo uspješnije. Potrebne pripreme uglavnom su na vrijeme izvršene i tamo, gdje se narodni odbor općine jače zauzimao u tom poslu i rezultati su bolji. Osobito je bio dobar odaziv omladinaca pripadnika predvojničke obuke, tako da u Kotaru zborovanju pristupilo 97% obveznika, opravdano je izostalo 2%, dok samo 1% nije opravdao svoj izostanak. Uspjeh u nastavi izražen je brojem 3,3. Održano je 12 političkih predavanja, 11 sanitetskih i 7 iz službe PAZ-a. Za obveznike su dane i 3 kino predstave. Pored toga, u svim centrima je upriličeno gadanje iz vojničke i zračne puške.

U proljetnom zborovanju najbolji uspjeh na kotaru postigla je općina Djevske, a od centara istakli su se Djevske, Vodiće, Konjevrate i Zaton, dok su najslabiji Cista Mala i Skradin. Narodni odbor općine Djevske,

izvršio je pravovremeno solidne pripreme i plan zborovanja na njenom području je u potpunosti ostvaren. Propust je u tome što nije održano političko predavanje. Svi obveznici predvojničke obuke sa te općine prisustvovali su zborovanju, a i u nastavi su postigli najbolji uspjeh na kotaru (3,8).

Na općini Primošten nisu na vrijeme osigurana materijalna sredstva što je u dobroj mjeri otežavalo normalan tok nastave. Odaziv omladinaca bio je i na ovoj općini dobar. Samo 1% obveznika nije prisustvovalo zborovanju, međutim, oni su opravdali svoj izostanak. Također i rukovodstvo Skradinske općine poklonilo je veću pažnju proljetnom zborovanju i zbog toga su i postignuti rezultati bolji od prošlog zborovanja. Na području te općine prisustvovalo je 99% omladinaca.

Zapaženo je, da je u centrima na općini Vodiće dolazilo do zastoja u nastavi i to zbog neravnomjerne podjele materijalnih

Zanimljiv rad učitelja u Birnju

U selu Birnju održan je 15. o. mj. sastanak radne zajednice, kojem su prisustvovali svi učitelji iz Rakova Sela, Dabrave i Birnja. Tom prilikom je Ante Batinica, učitelj iz Birnja održao praktično predavanje »Upotreba velikog slova«. To predavanje pobudilo je kod prisutnih učitelja neobičan interes, jer se predavač poslužio kazalištem lutaka kao nastavnim sredstvom.

Nakon predavanja, koje je svakako uspjele, razvila se diskusija uz učešće svih učitelja. Najviše se raspravljalo o kazalištem lutaka kao nastavnim sredstvu. Bilo je tu što je i razumljivo različitih mišljenja. Jedni su tvrdili, da djeca veliku pažnju obraćaju lutkama, dok su drugi govorili da to nije u potpunosti točno. Međutim, svi su se složili u tome, da lutka kao nastavno sredstvo može dobro poslužiti kod obrade novog gradiva, a osobito kod njegova ponavljanja i utvrđivanja.

Kakav će uspjeh dalje pokazati kazališne lutaka kao nastavno sredstvo, još će se vidjeti, jer drug Batinica želi ovom problemu posvetiti posebnu pažnju.

SMRTNA NESREĆA NA PRUZI KNIN — ZADAR

18. o. mj. na usjeku nove pruge Knin—Zadar u blizini Djevske, smrtno je nastradala radnica Milica Ognjanović, stara 18 godina. Prilikom rada ona je poskliznula i pala u šupljinu duboku oko pet metara. Tom prilikom sljunač ju je pritisnuo tako, da je na mjestu ostala mrtva. Organi unutrašnjih poslova kotara Šibenik vode izvide za ustanovljenje ispravnosti tehničko-zaštitnih mjera na mjestu nesreće.

Birači u Varivodama žele električnu

Nedavno je na inicijativu samih seljaka održan zbor birača u Varivodama, kome su pored Varivodama prisustvovali i seljaci iz Smrdelja i Kaknja.

Ovaj zbor birača razlikuje se po mnogo čemu od ostalih. Inicijativa birača, naročita atmosfera pred početak, obilna diskusija i široka razmjena mišljenja, izdvajaju ga od dosadašnjih i daju mu poseban pečat.

Birači su na ovom zboru diskutirali o mogućnostima elektrifikacije sela. Naime, »Elektrodalacija« sklopila je ugovor za elektrifikaciju željezničke stanice na pruzi Zadar — Knin, koja se gradi nedaleko Varivoda. Međutim, komisija, koja je specijalno

sastavljena u tu svrhu, odlučila je da trafostanicu ne postavi kod željezničke stanice, već u Djevske, koje su od iste udaljene oko jedan km. Na taj način bile bi osvijetljene samo Djevske i željeznička stanica. Tom odlukom bila bi pogodena obližnja sela, naročito Varivode i susjedno Zečevo. Kad bi trafostanica bila postavljena kod željezničke stanice, onda bi se moglo elektrificirati i Djevske i dobar dio Varivoda, a možda čak i jedan dio Zečeva. Izgleda da komisija nije imala u vidu ovu činjenicu.

Zbog toga su se seljaci Varivoda, Smrdelja i Kaknja sastali i najenergičnije zatražili, da se i o njihovim interesima i pravima vodi računa. Na zboru je istaknuto, da bi ova tri sela bila oštećena za 2 i pol milijuna Din ukoliko bi se trafostanica podigla u Djevske, a ne kod željezničke stanice.

Birači su negodovali protiv predsjedavajućeg na zboru druga Milana Čakića, koji je, kako oni kažu, odbio da se interesira kod nadležnih organa za čitavu tu stvar.

Pred smotre Saveza RPD u kotaru Šibenik

Savez kulturno-prosvjetnih društava za grad i kotar Šibenik vrši opsežne pripreme za općinske smotre kulturno-prosvjetnih društava i grupa. Smotre će se održati 23. svibnja u Djevske, 30. svibnja u Tijesnom, Vrpolju i Skradinu, 6. lipnja u Primoštenju i 13. lipnja u Vodicama i Bilicama. Grupe, koje budu najbolje na ovim smotrama, nastupit će na gradsko-kotarskoj smotri, koja će se održati u Šibeniku 27. lipnja. Sve ove smotre održat će se u čast desetogodišnjice oslobođenja grada i kotara Šibenik.

Smotre kulturno-umjetničkih društava i grupa postale su već tradicionalna forma javnih manifestacija njihova rada. One treba da pokažu svu širinu i kvalitet kulturno-umjetničke aktivnosti u sadašnjim uslovima našeg socijalističkog razvika. Pripreme za njihovo održavanje moraju biti u skladu s njihovim značenjem. Prije svega nastup društava i grupa na smotri mora pokazati rezultate njihovog stalnog i sistematskog djelovanja na svom području. Ne smije to biti specijalno za smotru pripremljena drama, igrokaz, kolo ili pjesma. U tom slučaju smotre bi bile samo formalno izvršavanje neke direktive, a ne odraz jednogodišnje aktivnosti.

Kvalitetu onoga s čime se nastupa na smotri treba posvetiti najveću pažnju. Ozbiljnost s kojom društva i grupe pristupaju pripremama za smotru najbolje se odražuje u kvalitetu njihova nastupa. Za postizanje primjernog kvaliteta neobično je važan zdrav kriterij pri odabiranju materija-

la. Još uvijek se tu i tamo naide na slučajeve precjenjivanja svojih mogućnosti, rezultat čega je utapljanje u more svih poteškoća i nikakav kulturni profit. To naročito važi za dramske grupe. Treba izabirati komad koji odgovara interpretativnim mogućnostima raspoloživih članova, kao i materijalnim sredstvima za markar, donekle, odgovarajuću opremu predstave. Zatim treba voditi računa o tomu, koliko komad sadržajno odgovara sredini u kojoj se izvodi. Da li je on pogodan za izražavanje neke kulturne i odgojne mislije. U vezi s tim, izbjegavati komade s elementima misticizma i buržoaskog shvaćanja života. Folklorne grupe treba da glavnu pažnju posvete gaženju izvornog folklor svog kraja, jer je njihov glavni zadatak sačuvati ga čistog, bez ikakvih varoških primjesa. Pri tomu treba naročito da paze na nošnje, da one budu što originalnije i kompletnije.

Organizatori općinskih smotri moraju nastojati da se iste ne ograniče samo na priredbu, već da one, za kraj u kojem

se održavaju, budu kulturni doživljaj godine. Tog dana mora biti sve u znaku smotre, koja treba da se pretvori u jednu općenarodnu manifestaciju tog kraja. Općinstvo treba za njih zainteresirati i organizirati posjet naroda s čitavog područja. One na kraju treba da predstavljaju jedan stimulans, podstrek za što plodniju aktivnost ubuduće.

Da bi smotre bile što uspješnije i što više odgovorile svojoj svrhi, ne smije se dogoditi, da se čitav posao oko njihovih priprema baci samo na prosvjetne radnike, učitelje i nastavnike. I društvene organizacije, a naročito SSRN, moraju da se najozbiljnije angažiraju u njihovoj organizaciji. One su u krajnjoj liniji i politička manifestacija, one pokazuju do kojeg je stepena došao kulturni razvitak najširih slojeva u našim novim društvenim uslovima. Zato nikome ne može biti svejedno što će se na smotrama vidjeti, kako će one biti organizirane i kakav će efekat postići na one kojima je namijenjena.

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI

Odgovor na članak „Da li oni mogu upravljati autobusom“

U »Šibenskom listu« od 6. o. kritizirao u koliko se tako izrazio na drugoj strani štampan je članak pod naslovom: »Da li oni mogu upravljati autobusom«.

18. travnja dobio sam naredenje od mog poduzeća, da dovedem spomenute delegate na konferenciju Saveza komunista kotara Šibenik. Prilikom vožnje od mjesta do mjesta dolazi do šale u autobusu. Dolaskom u Cistu Malu ulazi u autobus jedan delegat i jedna drugarica. Zatražio sam od nje pozivnicu, ali mi je ona odgovorila da pozivnice nema, a da također ide na konferenciju. Kazao sam joj tada da mi mora platiti 150 din. za voznu kartu, te da je za vruga njezina riječ i da ne će vidjeti konferenciju.

Dakle, nije točno ono što je pisac članka naveo.

Pitanje Kovče-lokve i vode stoji ovako: Pokraj Kovče prošao sam ujutro oko 7 sati. Kakova je uvrijeda ako sam u šali rekao, da ako je tko žedan da se može napiti, a pri tom nisam zaustavio autobus.

Čudi me što pisac članka, ili netko od delegata, nije odmah vodi računa. Na zboru je istaknuto, da bi ova tri sela bila oštećena za 2 i pol milijuna Din ukoliko bi se trafostanica podigla u Djevske, a ne kod željezničke stanice.

Na povratku iz Šibenika u Vodicama nam je pukao feder. Rekao sam da se ne će moći naprijed, ali da ćemo pokušati nešto učiniti. Pisac članka tvrdi da me je kondukter zvao u svoju kuću da uskusujemo. To je neistina. Naprotiv, istina je da mi je kondukter predložio da odemo autobusom pred njegovu kuću, te da tamo u zaklonu popravimo kvar, jer u zaklonu bura ne nosi prašinu u oči. Pisac S. Ležajić tvrdi, da je popravak federa bio gotov za pola sata. I to je netočno. Radili smo dva sata. To može potvrditi i šer Petković i predsjednik NO-a općine Djevske drug Milan Čakić, koji je za vrijeme rada više puta navraćao. Oko 8 sati uvečer bili smo gotovi. A kako je večera već bila pripremljena i sam drug Milan Čakić savjetovao nam je da prije nastavljanja putovanja večeramo. Večera je trajala oko 25 minuta.

S. Ležajić dalje navodi kako sam ja kazao da su baksuz oni i njihova konferencija. Ja bih se stidio takva nešto napisati, a da čovjeka ne bih prethodno

se održavaju, budu kulturni doživljaj godine. Tog dana mora biti sve u znaku smotre, koja treba da se pretvori u jednu općenarodnu manifestaciju tog kraja. Općinstvo treba za njih zainteresirati i organizirati posjet naroda s čitavog područja. One na kraju treba da predstavljaju jedan stimulans, podstrek za što plodniju aktivnost ubuduće.

Da bi smotre bile što uspješnije i što više odgovorile svojoj svrhi, ne smije se dogoditi, da se čitav posao oko njihovih priprema baci samo na prosvjetne radnike, učitelje i nastavnike. I društvene organizacije, a naročito SSRN, moraju da se najozbiljnije angažiraju u njihovoj organizaciji. One su u krajnjoj liniji i politička manifestacija, one pokazuju do kojeg je stepena došao kulturni razvitak najširih slojeva u našim novim društvenim uslovima. Zato nikome ne može biti svejedno što će se na smotrama vidjeti, kako će one biti organizirane i kakav će efekat postići na one kojima je namijenjena.

Petar Mučić, šofer

Još jednom „To se može urediti“

Odgovor Uprave državnih zgrada na članak »To se može urediti«, koji je objavljen u prošlom broju »Šibenskog lista«, ponukao me da se na to ponovo osvrnem.

Sam taj odgovor potvrđuje da su navodi u spomenutom članku istiniti i u cijelosti točni. Provjeravati što je Uprava državnih zgrada poduzela za uredjenje odnosno uličice nije bilo potrebno iz prostog razloga što stanari kuće ex Sare nisu do sada osjetili nikakvih rezultata u tom pogledu. Unatoč tome što Uprava državnih zgrada želi dokazati svoje zauzimanje u rješavanju tog pitanja, vidi se da su u 7 godina poduzete svega dvije intervencije, i to prva 6. 10. 1951. a druga 17. 9. 1952. godine. Od toga je prošlo gotovo dvije godine, a stanje te uličice je sve gore.

Smatram, da bi Uprava državnih zgrada trebala stati na tome, da se, bar za sada, ulicu pospe tucanikom i na taj način učini prohodnom.

A.M.

POMOĆ NARODNIM SVEUČILIŠTIMA NA SELU

U namjeri da pomogne narodnim sveučilištima na kotaru Narodno sveučilište Šibenik organiziralo je u posljednje vrijeme nekoliko predavanja u nekim općinskim centrima. Tako je u Skradinu i Vodicama održano po jedno predavanje o vanjsko-političkoj situaciji. Predavanje je održao drug Paško Periša, tajnik Gradskog odbora SSRN, dok je prof. Josip Erl u Vodicama i Rogoznici govorio o problemima odgoja djece. U svim ovim mjestima za ova predavanja vladao je velik interes, a osobito u Vodicama, gdje je samo na jednom predavanju bilo prisutno oko 400 osoba.

Šibenik kroz tjedan

Narodno kazalište

ČETVRTAK, 20. V. - MLETAČKI TROJCI - premijera komedije napisane po sjećanju A. Collalta onako kako je izvedena 1773. u Parizu.

SUBOTA, 22. V. - VESELA UDOVICA - opereta od Lehara. U jednoj od glavnih uloga nastupa tenor Antun Cimerman.

NEDJELJA, 23. V. - SPIS BROJ 516 - komad od G. Senečića. Početak predstava u 20 sati.

MEČAVA - drama od P. Budaka. Početak u 16 sati.

PONEDJELJAK, 24. V. - SVEČANA AKADEMIJA u čast 62. rođendana maršala Tita. Početak u 20 sati.

UTORAK, 25. V. - MLETAČKI TROJCI - predstava za pripadnike JNA. Početak u 16 sati.

Akademija DTO Partizan Šibenik povodom 62. rođendana maršala Tita. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma u bojama — **OLUJNI VJETAR** — Dodatak: Filmske novosti br. 17. (do 24. V.)
Premijera američkog filma — **SLAVOLUK POBJEDE** — Dodatak: Filmske novosti br. 18. (25.—30. V.)

SLOBODA: premijera engleskog filma — **VJEČITA NEVJESTA** — Dodatak: Kao obično. (do 23. V.)

Američki film (repriza) — **AFERA U TRINIDADU** — Dodatak: Brod lualica. (24. do 26. V.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

RODENI

Aleksandra, kći Aleksandra i Vjere Protega; Vesna, kći Leopolda i Slavice Petrović; Anka, kći Stjepana i Ante Mravak; Milenko, sin Ive i Ivanice Španja; Ida, kći Paške i Milke Perković; Desanka, kći Milutina i Milice Šarić; Marija, kći Jose i Marte Ban; Smiljana, kći Josipa i Marije Miliša; Marijo, sin Luke i Marije Bratanić; Ines, kći Josipa i Zdravke Županović; Zelko, sin Borivoja i Slavke Bedrića; Borislav, sin Slavke i Marije Jokić; Nikica, sin Špire i Zorke Bader; Jasminka, kći Slavke i Zorke Obratov i Branko, sin Mate i Mande Petrić.

VJENČANI

Frketić Matija, strojobravar — Dunkić Ana, tekstilna radnica i Gulin Ivo, šofer — Grubišić Vjera, domaćica.

UMRLI

Jurišić Cvita rođ. Grubišić, stara 89 god.; Marinov Ivan pok. Ante, star 65 godina; Bečić Mila rođ. Čudina, stara 63 god. i Erceg Frana Jerina, stara 14 god.

Njih osuđuje i javnost

Njihova imena ne ćemo spominjati. Nisu to nikakovi junaci dana, da bi ih trebalo imenovati. Iako je raspravna dvorana bila puna onih, koji su slušali o njihovom djelu, oni su javnost mogli zainteresirati samo toliko, da se građani, koji su ranije čuli o onom što su izvršili, samo učvrstali u svom uvjerenju, da zaslužuju najoštriju društvenu pokudu.

Riječ je o dvanaestorici radnika jedne radne brigade, koji su u noći, u toku rada s ugljenom koji su iskrcavali s grčkog parobroda »Panghia K«, iskrcali i 300 kg uljene boje, koju su otkrili u jednom brodskom skladištu, pa je poslije svršenog rada odnijeli.

Ne, njihov čin nije ih učinio junacima dana, a nisu bili junaci ni u noći, u kojoj su izvršili svoj »podvig«, iako su možda mislili o sebi, dok su nemilice pljačkali brodske skladište.

Naći će se netko, pa će reći, da su lakomisleno radili. Ali tu nema mjesta tome. Sigurno je da su dobro promislili o svom »podvigu«, jer su izabrali noć, a u noći je oslabljena kontrola i koprena noći lako zastire ruke kradljivaca. Zato možemo pouzdano tvrditi, da su o onom, što su odlučili učiniti, dobro razmislili.

Kako bi se samo ponosno šetali s utrujenim novcem u džepu, da nisu otkriveni.

Ali su otkriveni i jao! Sad je tu žena, sad su tu djeca, porodica. »Što je to nama trebalo«, »Ah, naše lude glave« i t.d. Tako, očito, oni danas s nepravom komentiraju pred drugima ono što su učinili.

Ali ne samo zbog toga jao. O braćam se toj dvanaestorici, koji su prošlog petka i subote sjedili na optuženičkoj klupi:

Točno je da će i vaša porodica osjetiti posljedice vašeg čina. I moralno.

A jeste li mislili na vaš radni kolektiv, koji ste tom drskom kradom ocrnili!

Jeste li mislili na naše građane i na druge radne ljude u našoj zemlji! Vi ste radnici. A kako ste sebe i nas predstavili mornarima grčkog broda »Panghia K«, koji su našu zemlju i ljude upoznali preko vas. Zalosno ste im sliku dali.

Doista, ne samo nedostojan čin i ne samo djelo, koje treba da

osuđi sud. Vas dvanaestorica zaslužili ste mnogo gore: Opću društvenu pokudu vaše djelatnosti.

To smo vam htjeli reći, ne spominjući vaša imena, a ona u ovom slučaju nisu ni važna, jer sramota nije tako mala, da bi se mogla iskupiti nabranjem vaših imena.

T.

Uhvaćena talijanska koča

U subotu, 15. o. m. južno od otoka Žirja uhvaćena je od patrolnog čamca jedna talijanska koča, koja je lovila ribu u našim teritorijalnim vodama, i dovedena istog dana u Šibenik. Na brodu je nađena manja količina ulovljene ribe. Posada je vraćena u Italiju, a brod je zaplijenjen.

Živo promet u luci

U toku ovog mjeseca nekoliko brodova domaće i strane zastavilo je u luci u toku večih količina drvene građe i rudače. Domaći brodovi »Šolin«, »Rijeka« i »Drava« isplovili su iz šibenske luke s teretom jelove i bukove građe za Tursku i Alžir, a talijanski brod »Turidu«, engleski »Cavallo« i grčki brod »Cristina« se teretom bukove i hrastove građe za Italiju, Englesku i Tursku. Engleski brod »Lehman« ukrcao je 843 tone barita, isplivivši za Englesku.

Iz organizacije Crvenog križa za grad i kotar

GODIŠNJA SKUPŠTINA GRADSKO-KOTARSKOG ODBORA

U nedjelju 23. o. m. u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća održat će se godišnja skupština Gradsko-kotarskog odbora Crvenog križa. Na skupštini će se, pored izvještaja o radu odbora kroz proteklu godinu, iznijeti i financijsko poslovanje. Također će biti izabran novi upravni odbor, a na kraju će biti do-

gradske vijesti

Povodom kritike na izvedbe u Narodnom kazalištu

»Recenzent je ogledalo u kome umjetnik pokazuje narodu značaj i namjenu svoga djela. No u našim krajevima su ogledalo obrnuli tako da umjetnik u njemu vidi svoje strašilo a narod bulji u prazan papir«.

I. Cankar

Možda je još uvijek prerano da se upuštam u polemiku sa kritičarima? Kada bi se tu radilo zaista o kritici, vjerujte da to ne bih učinio, barem ne na ovaj način, već bi mom savjetniku kritičaru bio zahvalan kao pomagaču u tom tako kompliciranom zadatku kao što je scenska umjetnost. Povod mojoj »neskromnosti« da se usudim odgovoriti »kritičaru« je opravdani revolt članova našeg kazališta o kojima kritičar neobjektivno i neskromno improvizira. Mi ne ćemo biti toliko neskromni da od našeg »kritičara« tražimo stručnost, ali zato imademo apodiktično pravo da od njega tražimo to, da bude pošten i objektivni, barem u onoj mjeri koju traži prosječna konvencionalnost. Polemičari u našoj štampi imaju tu privilegiju da »kritizirani« mogu svom »kritičaru« barem doznati ime. Nas napada iz »tajanstvenog paravana« u obliku malog slova »n« kojeg stavlja na dno »kritike«.

Mene veoma zanima što naš »kritičar« želi postići svojim člancima i što ga inspirira na takove »podvige«. Drago mi je da netko prati naš rad, koji se odvija pod veoma teškim okolnostima, ali sam prisiljen da reagiram na ono što smatram da je, pored nestručnosti, i neobjektivno, pa prema tome samo sebe isključuje da bude kompetentno govoriti o tako složenom radu kao što je kazališna umjetnost. Osvrt na Nušićevu »Protekciju« u »Šibenskom listu« od 25. XI. 1953. u svojoj nestručnosti i neobjektivnosti uvrijedio je neke članove našeg kazališta, ali neobjektivnost »kritičara« kojom je prišao tom predmetu, spriječavala je naše ljude da javno reagiraju. Rečenice, kao što su: »prilično siromaštvo izražajnih mogućnosti«, »mali glumački raspon«, »on je Manojla donio dosta beskrvno i blijedo...«, »lik ministra (A. Drutter) bio je dosta bezbojan i neodređen...«, ne znače savršeno ništa i od njih nema koristi ni glumac ni publika. I dalje: »mladi glumac Zvonko Jelačić morao bi se već jednom okaniti svojih stereotipnih gesta i glasovnih intenziteta...«, »inače teško u budućnosti od njega možemo nešto očekivati«. Kao kontrast igri Jelačića »kritičar« postavlja igru Neve Belamarić i kaže: »Neve Belamarić u ulozi Ačimove žene Savete dala je izgrađen lik provincijske »gospice«. Sitne nedosljednosti u početku bogato je iskupila majstorski izvedenim monologom s pismom (kao i u sceni kod »ministra«). Postavlja se pitanje čemu služi »kritičaru« odjednom tolika strogost i tolika »širokogrudnost«. Ukoliko mi »kritičar« dopušta da se ponešto razumijem u kazališnu umjetnost, onda mu mogu kazati ja, koji mjesecima izrađujem rečenicu po rečenicu i misao po misao u raznim djelima s navedenim glumcima da ga Jelačićev slučaj ne treba zabrinjavati, jer između »stereotipnog« kod Jelačića i »majstorskog« kod Neve Belamarić nema tako velike razlike i teško je reći, barem meni, koji će, od ovo

dvoje talentiranih glumaca u budućnosti dati više. Ako netko kaže da Schiller redatelja može lako zanijeti pa da od predstave napravi kič sentimentalnu melodramu, onda mi dozvolite da povjerujem u to, da »kritičar« vrlo slabo poznaje Schillera. Pročitavši još nekoliko takovih improvizacija u osvrtnu na predstavu »Spletka i ljubav«, natjerao me da ne uzmem ozbiljno »sve« one pohvale kojima nas je »kritičar« obasuo. U »ocjeni« jedne od najtežih uloga u toj tragediji »kritičar« kaže: »Miller nas je ostavio prilično hladnim«. Ne znam koga on smatra pod »nas«, ali znaem samo to, da je od sada na svim predstavama publika najbolje primila upravo scene između Millera i Lujze, i Millera i Ferdinanda u petom činu. Da je to bio uistinu težak zadatak za A. Druttera to je činjenica, ali da je u relaciji na ostala glumačka ostvarenja, on bio toliko lošiji da to treba naročito istaći u kritici, time će se malo tko složiti.

Kazališni umjetnik na jednom djelu često radi mjesecima, ulažeći u najdublje nijanse u osjećajima i mislima određenog lika i vrlo često nailazi na neprobne zidove prigodom otkrivanja ove ili one karakterne crte pojedinog lika i sada odjednom se pojavljuje na premijeri »kritičar« kojem je odmah sve »jasno« čim vidi predstavu i počinje riječima: »Zena vrag« od Karla Schönherra, »komad do duše ne predstavlja naročitu vrijednost...«, »tema prilično banalna...«, »koliko se takovih stvari događa u životu... i t. d. Vjerujem da bi ove riječi »zburnile« i samog Schönherra koji je »smatrao« da umjetnik može za predmet svoje umjetnine uzimati materijal upravo iz života. Međutim, »kritičar« kaže, vrlo važno što si ti Schönherru smatrao, evo ti slučaj Habazina iz Zagreba pa ćeš vidjeti da ti je djelo neoriginalno.

Mi smo na toj predstavi radili prilično dugo i nismo bili u stanju »shvatiti« ono što je naš »kritičar« shvatio za 1 sat i 3/4 gledajući premijeru. »Muž u odnosu prema ženi (a da i ne govorimo prema stražaru) mora biti ne samo duševni nego i fizički bijednik«, kaže »kritičar«. A mi se pitamo zašto duševni bijednik. I dalje: »uloga žene nije uspjela zato što glumica nije uspjela da iz sebe napravi, kako kaže »kritičar« ženu do ludila zavodljivu, punu pohote i nezadovoljene seksualnosti«. Ne znam zašto bi morala biti takova? Grgurić u ulozi muža nije opravdao svoj renome, kaže »kritičar«, jer mu se bilo teško snaći u fizički i duševnom inferiornom tipu. Balin »ne samo« trudio, po mišljenju »kritičara« da što vjernije donese lik do nauručunljivosti raspaljenog stražara i t. d.

Na kraju svega ja se pitam još jednom, čemu služi taj »kritičar« način i što bi želio njime postići? Nekoliko sasvim neobjektivnih, netočnih i krivo shvaćenih pretpostavki o kazališnoj umjetnosti, pokušava se u »kritici« afirmirati kao recept za igranje Schönherra i sud o pronašanim kreacijama. Pročitao sam »kritiku« i »kritičar« me preko nje naučio na Hugovsk način kako se radi top. »Uzmite rupu, oмотajte je čelikom i dobit ćete top«.

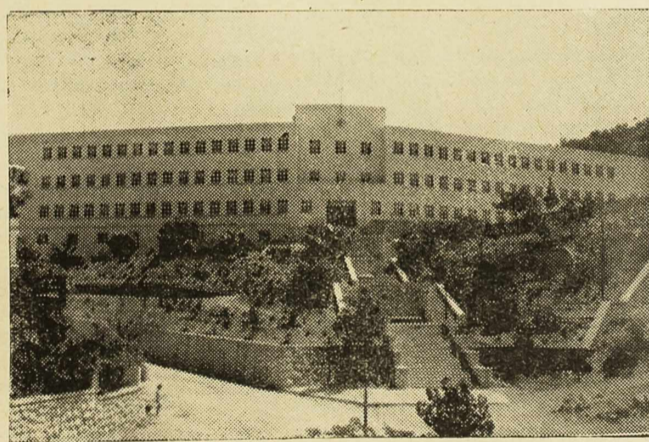
Evo to je sve što sam ja mogao iz »kritika« izvući kao pomoć u mom stvaranju na sceni.

I drugi su pisali o predstavama šibenskog kazališta i bez obzira na vrijednost njihovih kritika bili su barem toliko pošteno da stanu iza onoga što su napisali.

M. Merlo

Oglašujte u »Šibenskom listu«

V. G.

Gimnazija u Šibeniku

Kazališne predstave za đake

Na prvi pogled izgledalo bi nekako čudno govoriti o nekim posebnim predstavama za đake. No, međutim, ako malo više razmišljamo o toj stvari, doći ćemo do sasvim drugih konstatacija. Jer, ako pogledamo tko su redoviti posjetioći kazališnih predstava, zapaziti ćemo da među njima ima mali broj đaka. To ne znači da kod njih ne postoji interes za kazalište. Ne, razlozi su sasvim druge prirode. Prije svega visoke cijene ulaznicama, naročito operetnih predstava dovode do toga da je presječanjanje takvih predstava potpuno onemogućeno većem broju đaka. Pored toga, izbor programa i repertoara, nedovoljna agitacija, a nekada i nezgodno vrijeme (predstave se iz-

vode uveče kad su neki daci u školi), — sve to skupa prilično utječe da je posjet manji nego što bi mogao biti.

Imajući sve to u vidu mislim da bi najbolje rješenje bilo kad bi Narodno kazalište odredilo jedan dan u tjednu predstavu za đake (možda čak i nedjeljom kao matine).

Prije svake predstave moglo bi se prirediti jedno predavanje kojim bi se pobliže upoznao učenički o dotičnoj predstavi.

Posebnim predstavama za đake pobudit ćemo interes kod naše omladine za njen daljnji kulturni razvitak.

V. G.

Male količine ribe

Kišoviti dani odrazili su se i na gradskoj ribarnici, koja je ostala gotovo bez ribe. Samo nekoliko desetaka kilograma ribe dovezli su ribari Prvića, Jezera i šibenskog Doca. Zato su i cijene cipljima, arbutima, jeguljama i ugorima bile dosta visoke. One su se kretale od 160 do 220 dinara po kilogramu. I produžec »Riba« raspolagalo je s malim količinama, uz prilično visoke cijene. Čim se poboljšaju vremenske prilike očekuje se da će ribarnica ponovo oživjeti.

Za efikasnije kažnjavanje prekršitelja

U »Sibenskom listu« bilo je u više navrata govora o raznim metodama kojima se služe pojedinci da bi na lak način došli do nezgodljive zarade.

Ovoga puta osvrnut ćemo se na nezgodljive postupke kod proizvođača mlijeka.

Naše domaće nabavljaju potrebne količine mlijeka kod gradske mljekare, međutim, kako ona ne može da udovolji potrebe, one su upućene na kupnju mlijeka kod proizvođača. Ovi su mahom iz obližnjih sela - Bilica, Dubrave, Konjevrat i Jadrtovca, a mali broj ih je iz samog grada. Kada govorimo o potrošačima mlijeka, onda se uvijek sjetimo naših najmladih - naše djece. Eto, nekako zbog toga nam se i prekršaji, o kojima će biti riječi, ukazuju još teži. Potrebno je zaoštriti borbu protiv mesavjesnih proizvođača, koji dodavanjem vode u mlijeko ostvaruju kod prodaje dvostruke zarade, a da se i ne govori o svijesti takovih proizvođača i o tome kako oni zamišljaju odnose među ljudima u socijalističkom društvu.

Rezultati zajedničke intervencije organa tržne i sanitarne inspekcije u kontrolni kvaliteta prodavanog mlijeka, jasno govore o pojavi koja predstavlja već ustaljenu formu nesavjesnog i nepoštenog rada takovih proizvođača. Kontrola je izvršena na području grada 13. i 14. o. mj. Kontrolni organi oduzeli su iz vjesne količine mlijeka deveterici prodavača iz obližnjih sela koji su tih dana zatečeni u gradu, da prodaju mlijeko.

Rezultati izvršene kemijske analize mlijeka u laboratoriju higijenske stanice Doma narodnog zdravlja u Šibeniku jasno govore o težini tih prekršaja. Da ih upoznamo. **Matura** Matija ž. Lukina iz Jadrtovca, prodavača je mlijeko u kom je bilo 36% vode, a mlijeko kod **Lugović** Ivanke ud. Jere iz Bilica, sadržavalo je čak 42%, 45% bilo je u mlijeku koje je prodavala **Slavica** Gordana ž. Bože iz Bilica, a 40% vode nađeno je kod **Juras** Ivanke kći Paške iz Dubrave. U onome što ga je nudila našim građanima **Protega** Anka kći Jose iz Dubrave bilo je ništa manje nego 52% vode. Kod **Grubišić** Jelice iz Dubrave bilo je 42% **Skugor** Kristine ž. Dunke također iz Dubrave 36%, dok je kod

Bušac Tone kći Mate i **Vukorepa** Kate ž. Jakova oboje iz Dubrave mlijeko sadržavalo 49% vode.

Smatramo, da tome nije potreban nikakav komentar. Naši potrošači s punim pravom negoduju i za ovakve prekršaje traže efikasne kazne.

Ovdje se, međutim, postavlja pitanje kako su do sada bili kažnjavani slični prekršitelji i da li je dosadašnji kriterij u kažnjavanju bio pravilan. O tome je potrebno kazati nekoliko riječi. Dosadašnja praksa je pokazala da naši nadležni organi nisu uvijek pravilno ocijenjivali težinu tih prekršaja i kazne su bile veoma blage. U svakom slučaju za ovakve prekršaje trebao bi biti stroži kriterij. Kad se tome doda i činjenica da je i administrativni kazneni postupak kod suca za prekršaje trajao i suviše dugo, ponekad dva do tri mjeseca, onda je i razumljivo da je svrha kažnjavanja bila promašena. Naši građani s punim pravom očekuju od nadležnih organa da za takove prekršaje izriču znatno osjetljivije kazne, a ne kao što je dosad bio slučaj da su se one kretale oko sume od 1.000 dinara, a svega jednom je prekršitelj bio kažnjen sa 2.600 dinara.

Zakonodavac je propisom čl. 19. st. 1. Uredbe o zdravstvenom nadzoru nad životnim namirnicama predvidio za takove prekršaje novčanu kaznu do 5.000 dinara ili 15 dana zatvora. Osim toga, istim članom toč. 6 stav 2 kaže se da će se prekršitelj kazniti i do 50.000 dinara, ako je prekršaj učinjen iz materijalne zainteresiranosti.

Nategnuta kritika

U prvomajskom broju »Sibenskog lista« u članku »Privatni poslodavci i socijalno osiguranje« pisac članka R. I. govoreći o meni iznio je niz okolnosti, djelomično i neistinitih, a jednim dijelom tendenciozno iskrivljenih, a sve u cilju da dokazuje, kako ja nepravilno obračunavam doprinos.

Radi upoznavanja naše javnosti, iznosim sljedeće:

Prije svega, kod mene upoće nije zaposlen radnik Stipe Juricev, pa niti se njegova izjava može upoće odnositi na mene.

Osmaši pred maturom

U subotu, 15. o. mj. posljednji put zazvonilo je školsko zvonce osmim razredima. Nikada više oni ne će biti daci. Još matura — i zadnja stepenica je prebrođena. A onda . . . u život! Tko će znati kuda će se sve rasplesati njihove staze. Neki će se ponovo vratiti u svoju staru školu, među klupe, ali tada kao zreli ljudi i

učitelji novih generacija. Mnogi se nikada više ne će vratiti, jer njihove staze vode k drugim ciljevima . . .

Istog dana održana je sjednica razrednog vijeća, na kojoj su sudjelovali i dva predstavnika osmih razreda. Oni su imali za dužnost, da potpomažu sa svog gledišta rad nastavnika u ocjenjivanju uspjeha svojih drugova u učenju i vladanju. Na sjednici je predloženo, da se jedan dak iz VIII. d i dvije učenice iz VIII. b razreda oslobode polaganja ispita zrelosti i to uvjetno, tj. poslije pismenih radnji, koje će započeti 16. lipnja o. g. Dvije učenice iz »b« raz. izgubile su pravo polaganja mature, zbog lošeg uspjeha, dok će ih troje iz tog odjeljenja polagati popravni ispit na 12. lipnja (iz hrvatskog, latinskog i fizike). U »a« razredu četiri učenika imaju popravak (svi iz hrvatskog jezika). Ovdje nije izgubio godinu — nitko. Uspjeh u vladanju je u »a« razredu nešto slabiji.

Razredno vijeće je općenito nezadovoljno bilansom ovogodišnjih maturanata i sa strepnjom očekuje ispit zrelosti. Drug direktor je ovako karakterizirao: »Nikada u svojoj praksi nismo imali ovakove osme razrede«. Apelirao je na sve učenike, da ovo kratko dazdoblje, koje još preostaje do završnih ispita što bolje iskoriste za produblivanje maturalne građe.

U svim navedenim slučajevima odnosno prekršajima, materijalna zainteresiranost jasno je ispoljena kod svakog počinitelja i zbog toga je potrebno protiv takovih prekršitelja, koristeći postojeće propise, primijeniti strože kazne. Isto tako nema razloga da sam postupak bude završen u kratkom roku.

Mišljenja smo, na kraju, da bi bilo korisno da i osnovne organizacije Socijalističkog saveza u spomenutim selima raspravljaju o tim i drugim nezdravim pojavama, da pred narodom raskrinkavaju one koji svojim nepoštenim radom manose ozbiljnu štetu našim radnim ljudima.

Or.

Povodom napisa „Ovog proljeća“

»Jadrija« — omiljelo kupalište našega grada — prikazano je u pomenutom napisu u svom novom izgledu, sa novim objektima i budućim perspektivama.

Osim toga prikaza, izraženo je priznanje barba Peri, drugu Marku i dr. Vjerujem, da je pisac tog napisa progovorio na usta svakog našeg građanina, — ali, to nije dosta.

Kao član istog društva prisustvovao sam i godišnjoj skupštini na kojoj je bilo govora o svemu tomu, a i finansijskim sredstvima. No, kada sam vidio što je sve učinjeno na »Jadriji«, zapitao sam se, odakle tolika sredstva? To ponavljam i sada i mislim, da li će društvo »Jadrija« uspjeti da sve te radove privede kraju i do iduće sezone? Eto, to

Obavijest uprave »Elektrodalmacije« - Šibenik, da će od 1. svibnja o. g. naplaćivati kw utrošene struje u domaćinstvima po deset dinara za one količine, koje se potroše preko 70% utvrđenog utroška u ožujku - predmet je mnogih komentara, a i negodovanja građana.

Mislimo, i s pravom!

Povišenje cijena struji ne može povećati proizvodnju električne energije. Ako struje ne bude u dovoljnim količinama, distributivno poduzeće je ne će moći stvoriti, pa i ako bi građani pristali da je plaćaju po deset dinara za jedan kw. Ono čega nema ne može se nuditi.

pitanje morao bi postaviti svaki naš građanin. Ako je sve to učinjeno iz skromnih vlastitih sredstava, dotacijama NO kotara, gradske općine, Uprave komunalnih službi i drugih, koliko bi se više moglo učiniti na našoj »Jadriji« da građani, privredna poduzeća i ostali pokažu toliko zalaganje i volje? Mnogo, mnogo više. A kako? U prvom redu, svaki naš građanin morao bi biti član društva »Jadrija« sa minimalnom članarinom od 10 dinara mjesečno. Pretpostavimo hiljadu članova, — što za Šibenik nije baš previsok broj — dalo bi godišnje 120 hiljada, dakle daleko više nego dosadašnja članarina od tridesetak hiljada dinara. Onda, sva privredna poduzeća u Šibeniku, — a ima ih tridesetak — mogli bi postati podupirući članovi društva kao juridička tijela. Kada bi ta poduzeća davala prosječno barem 500 dinara članarine, to bi iznosilo oko dvijesto hiljada dinara. Dakle: »Zrno po zrno . . .« i eto prihoda. A sada promislimo, koliko bi uprava »Jadrije« mogla napraviti sa tako povećanim prihodima? Mnogo i svakako mnogo više nego do sada. A može li se to ostvariti? — može, samo treba malo dobre volje, a i ljubavi prema našoj »Jadriji« A što se pak tiče poduzeća, ta članarina, među ostalim materijalnim troškovima, ničim ne bi tangirala ekonomiku pojedinog poduzeća. Dakle, može se, samo treba htjeti.

Smatram, da bi bilo potrebno, da se za ovo zainteresiraju pojedinci, poduzeća i društvene organizacije i svatko malo da omogući barba Peri, drugu Marku i ostalima da svoje planove provedu u djelo, među kojima spada i produženje plaže ispred mlade borove šumice prema Vodicama.

Konačno, ako zbilja volimo »Jadriju«, ako želimo da ona bude mjesto za razonodu, ne samo ljeti, nego čak — u bliskoj budućnosti — i zimi, onda pomognimo njenoj upravi, davši svoj, barem mali, doprinos.

Gradanin

Grupno prvenstvo SNP-a

„V. Bagat“ „Radnički“ 2:1

U predigri utakmice Šibenik-Mačva sastali su se za grupno prvenstvo splitskog nogometnog podsaveza »V. Bagat« iz Zadra i domaći »Radnički«. Pobjedio je »V. Bagat« s rezultatom 2:1 (2:0). Gosti su bili bolji u prvom i domaći u drugom poluvremenu. Zgoditke za goste postigli su Marinković i Gregov, a za domaće Ercegović II. Sudac Drašković iz Splita vodio je ovaj susret dobro. Poslije ove utakmice vodstvo je preuzeo »V. Bagat« sa jednim bodom razlike ispred »Radničkog« koji ima odigranu jednu utakmicu manje.

Da li je „Elektrodalmacija“ ovlašćena povisivati cijene struji?

Osim toga, naši su građani uvijek štedjeli struju, pa će vjerojatno u svibnju i slijedećim mjesecima trošiti jednako struje kao i u ožujku, ako ne budu prisiljeni trošiti i više, jer su kućanstva iscrpila zalihe inače skupog ogrijevnog drva, koje su uslijed oštre zime bila prinudena nabavljati. Prema tome, ako bi uzeli, da će se u ovom i nastupajućim mjesecima u domaćinstvima trošiti jednako kao u ožujku, dolazimo do zaključka, da je »Elektrodalmacija« odjednom povisila cijenu struje za 90%. Na primjer: Ako je netko trošio u ožujku 100 dinara za struju, za istu količinu struje u svibnju će morati platiti 190 dinara, ili ako je trošio 300, u budućće će plaćati 570 dinara i t.d.

Zato nam se ukazuje, da »Elektrodalmacija« svojom odredbom o ograničenju struje postiže sasvim drugu svrhu od one, kojom objašnjava poduzetu mjeru. Mi ne ćemo reći, da su htjeli svoj utržak jednostavno povisiti za 90%, ali tvrdimo, da je hitac sasvim pogrešno ispaljen.

Ali nije stvar samo u tome. Bez obzira na motive, koji su rukovodili »Elektrodalmaciju«, da povisi cijene struji, u ovom se slučaju radi uvijek i samo o **povišenju cijena**. A povisiti cijene električnoj energiji može samo Izvršno vijeće Sabora Narodne republike Hrvatske. Kad je to pak učinila »Elektrodalmacija«, ona je na sebe preuzela kompetencije Izvršnog vijeća, a to je protuustavno i protuzakonito.

Tim u vezi bih samo spomenuo, da je republičko Izvršno

vijeće donijelo 17. travnja o. g. rješenje o cijenama električne energije (Narodne novine br. 20/54) i da su se tog rješenja dužna pridržavati sva distributivna poduzeća električne energije u Hrvatskoj, koja su nabrojena u točki I. rješenja. Među njima je i naše poduzeće. Osim cijena propisanih u tom rješenju ne mogu se primjenjivati nikakove druge cijene, što jasno slijedi iz točke III. odnosno rješenja, gdje se kaže da njegovim stupanjem na snagu prestaju važiti svi propisi o cijenama električne energije, koji su mu u suprotnosti.

Da je republičko Izvršno vijeće i, nitko drugi ovlašteno donositi odredbe o cijenama električne energije sasvim jasno proizlazi iz odredaba Društvenog plana NR Hrvatske za godinu 1954. (Narodne novine br. 17/54), gdje se u glavi V. toč. 8. stav. 1. kaže:

»Ovlašćuje se Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske da za godinu 1954. može propisati cijene elektroenergije za pojedine grupe potrošača na području NRH, koji se snabdijevanju iz mreže elektroprivrednih poduzeća uključuju u elektroprivredni sistem«.

Dakle, nitko drugi već Izvršno vijeće?

Dakle, očito je da je »Elektrodalmacija« u Šibeniku postupila i nepravilno i nezakonito, pa bi za to bio red, da se nadležni nadzorni organi pozabave ovim slučajem, kako bi »Elektrodalmacija« uskladila svoj rad sa zakonom.

E.M.

SPORTSKI ŽIVOT

DRUGA SAVEZNA NOGOMETNA LIGA

„Šibenik“ - „Mačva“ 3:1

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme kišovito sa jakim vjetrovom. Teren blatn i težak za igru. Prevenstvena utakmica II. savezne nogometne lige. Gledalaca oko 300. Sudac Marek iz Zagreba. Medašni suci Crnogača i Bukić. Strijelci: Zjačić u 14., Stanković (autogol) u 46. i Tedling u 80. minuti za »Šibenik«, a Ivoš u 35. minuti (jedanaesterac) za »Mačvu«.

ŠIBENIK: Bašić, Batinica, Jelenković, Bego, Iljadica, Tambača, Stošić, Zjačić, Zorić, Đurić, Tedling. Kapetan Đurić. Trener Paviša.

MACVA: Blagojević, Manojlović, Stanković, Bingulac, Stokanović, Vilotić, Grujičić, Stefanović, Bugarski, Ivoš, Obradović. Kapetan Stanković. Trener Ačimović.

U zaostaloj utakmici XII. kola II. lige »Šibenik« je nakon bolje i u oba poluvremena premoćnije igre svladao momčad šabačke »Mačve«. Veoma težak teren a k tome još jak južni vjeter papraćen kišom, koja je za čitavo vrijeme stalno padala, onemogućavao je da se razvije brza i poletna igra. No uza sve to, domaći igrači su u potpunosti nadigrali svoje protivnike, kojima izgleda, nije odgovarao takav teren. »Šibenik« se bolje snašao i u više navrata opasno ugrožavao vrata gostiju. Nosilac gotovo svih navala domaćih bio je Tedling, koji je ovog puta igrao na lijevom krilu. Navalna petorka »Mačve« teško je izlazila na kraj sa raspoloženom obrambenom linijom domaćih, gdje je osobito oduševio Bašić, koji je imao nekoliko uspješnih intervencija. Da su domaći iskoristili nekoliko zrelih šansa pred vratima »Mačve«, u drugom poluvremenu, gosti bi pretrpjeli još teži poraz. Jedanaesterica Šibenika zdušno se zalagala startajući na prvu loptu i potpuno zasluženo osvojila dva boda.

Evo nekih najvažnijih momenta koje sam u zabilježkama našao. Poslije stalnog pritiska domaćih izveden je udarac u

glu, loptu je Zjačić glavom uputio prema vratima. Međutim, vratar Blagojević samo je prstima dotakao loptu koja je pogodila mrežu - 1:0. U 35. minuti gosti su preko lijeve strane izveli jedan opasan prodor i u času kada se lopta nalazila pred vratima, Jelenković je učinio prekršaj nad Bugarskim tako, da je sudac dosudio jedanaesterac, koji je Ivoš pretvorio u zgoditak - 1:1. U 1. minuti nastavka igre u gužvi, koja je nastala pred golom »Mačve«, lijevi branič Stanković pogodio je vlastitu mrežu - 2:1. Poslije ovog zgoditka domaći su zaigrali još žustrije i poletnije i u 17. minuti domaći su imali idealnu priliku za povećanje rezultata. Tedling je primio loptu, prešao desnog braniča, pa zatim vratara i, kad je svatko već vidio loptu u mreži, našao se lijevi branič Stanković koji je loptu odbio u polje. U 28. minuti Stošić je promašio prazna vrata, a malo zatim i Zorić upropastio je zrelu priliku za gol. U 35. minuti domaći su nakon izvedenog kornera povećali rezultat na 3:1.

»Šibenik« je imao najbolje igrače u Bašiću, Batinici, Iljadici i Tedlingu, koji je bio jedan od najboljih igrača na terenu. Kod gostiju su se istakli Stanković, Grujičić i Ivoš. Sudac Marek vodio je ovaj susret autoritativno i bez griješaka.

J.

PAŽNJA RADNICIMA KOJI SU PRETRPJELI NESREĆU NA POSLU U NJEMAČKOJ

Savezno izvršno vijeće — Sekretarijat za socijalnu zaštitu u Beogradu obavijestio je preko republičkog Zavoda ovaj Zavod, da je Zapadna Njemačka pristupila konvenciji br. 19, da su njemačke ustanove socijalnog osiguranja obavezne da isplaćuju našim državljanima rente, koje su im priznate zbog nesreće na poslu u Njemačkoj.

Zbog toga ovaj Zavod poziva sve građane na našem području, da njemačkoj ustanovi koja je obavezna na plaćanje, upute zahtjev za isplatu rente. Zainteresirani građani dobit će sve potrebne podatke kod ovog Zavoda.

Ovo se odnosi samo na one naše građane, koji su već uživali rentu zbog pretrpljene nesreće na radu u Njemačkoj, a koja im je rentu bila obustavljena zbog ratnih i poslijeratnih prilika.

Zavod za socijalno osiguranje kotara Šibenik

NASTRADALA OD STRUJE I LOZOVCI

18. o. mj. dovezena je u onesuštenom stanju u šibensku bolnicu 14-godišnja Frana Erceg Jerina iz Lozovca, koja je, dok se nalazila na električnom stupu, udarom struje odbačena na zemlju, gdje je zadobila prijelom noge i stražnjeg dijela lumbanije. Uza sva nastojanja liječnika da je spase, Frana Erceg je uskoro preminula.

Mile Perišić, zid. obrtnik

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.